បទានុក្រម

ក

កញ្ចាំង	(កញ់ - ចាំង) ***ន.*** ឈ្មោះក្បាច់រចនាមានទំនងផ្សេងៗដែលហៅថា ក្បាច់កញ្ចាំង ច្រើនធ្វើពីស្ពាន់ក្រាប ។
កតញ្ញូ	(កៈ-ត័ញ-ញូ) ***ន.*** អ្នកដឹងគុណ អ្នកដែលមិនរមិលគុណគេ ។
កត្តា	(ក័ត-តា) ***ន.*** អ្នកធ្វើ អ្នកផ្ដើមធ្វើ ។
កន្ទោង	(កន់-ទោង) ***ន.*** ភាជន៍ធ្វើដោយស្លឹកសម្រាប់ដាក់ ភោជនាហារ ដាក់ស្លាបារីបាន ។
កាមគុណ	***ន.*** ដំណើរចម្រើននៃសេចក្ដីប្រាថ្នានូវអារម្មណ៍ទាំង៥ គឺ រូប សំឡេង ក្លិន រស សម្ផស្ស ។
ការណ៍	(កា) ***ន.*** ហេតុ ដំណើរ : សេចក្ដីរាយការណ៍ ។
កិច្ចការ	(កិច-កា) ***ន.*** ការដែលត្រូវធ្វើ ការរវល់ ។
កិត្តិយស	(កិត-តិ-យស់) ***ន.*** យសសក្តិដែលល្បីខូទៅ កេរ្តិ៍ឈ្មោះដ៏រុងរឿង ។
កិលេស	***ន.*** សេចក្ដីសៅហ្មងចិត្ត ។
កុដិ	(កុត) ***ន.*** ខ្ទម ផ្ទះ លំនៅរបស់អ្នកបួស ។
កុដុម្ពិកៈ	(កុ-ដុំ-ពីពិ-កៈ) ***គុ.*** អ្នកមានសម្បត្តិដោយផលប្រយោជន៍កើតអំពីស្រែ ចម្ការ ដំណាំ ។
កុសល	(កុ-សល់) ***ន.*** កម្មដែលកម្ចាត់បង់នូវអំពើអាក្រក់ ។ ***គុ.*** ដែលល្អប្រពៃ ដែលជាបុណ្យ ។
កុហក	(កុ-ហាក់)***គុ.*** ដែលបំភាន់ជំនឿគេ ។
កេរ្តិ៍	(កេ) ***ន.*** សេចក្ដីសរសើរ ការល្បី : កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ។
ក្ដីក្ដាំ	***ន.*** វិវាទធម្មតា ។
ក្បូន	***ន.*** របស់ដែលចងជាដុំឱ្យអណ្ដែតទឹក : ក្បូនឫស្សី ។
ក្រិត្យក្រម	***ន.*** លំដាប់នៃកិច្ច ។
ក្រុមហ៊ុន	***ន.*** ការដាក់ដើមទុនចូលគ្នាដើម្បីរកស៊ី ។
ក្សាន្ត	(ក្សាន) ***គុ.*** ដែលស្ងប់ស្ងាត់ចាកក្ដីទុក្ខ ។
ក្សេមក្សាន្ត	***គុ.*** ដែលមានសេចក្ដីសុខសាន្ត ។

ខ

ខន្ធ	(ខ័ន) ***ន.*** ក ដើម គំនរ ពួក កង កំណត់ : ខន្ធ៥ មានរូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ។

ខ្ញុំស្រី	ន. អ្នកបម្រើស្រី ។
ខ្នើត	ន. ពន្លឺដែលកើតតាមលំដាប់ថ្ងៃ គឺចំណែកខែខាងដើមដែលមានពន្លឺព្រះចន្ទ្រមកដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីគឺ តាំងពីថ្ងៃ ១ កើត មកដល់ ១៥ កើត ថ្ងៃតពីនេះទៅហៅថា រនោច ។

គ

គង្គា	(គង់-គា) ន. ទឹក ។
គម្ពីរ	(គុំ-ពី) ន. សាស្ត្រាច្បាប់ ធម្មវិន័យ ដែលរួបរួមដោយពួក ដោយប៉ែក ដោយខ្សែ ។
គុណ	(គុណ) ន. អំពើល្អគួរគោរពតបស្នង ។
គុណធម៌	(គុន-ធ័រ) ន. សេចក្ដីល្អ សេចក្ដីបរិសុទ្ធ សេចក្ដីអាណិតអាសូរ ។
គុណភាព	ន. របស់ដែលមានអានុភាពសក្តិសិទ្ធិ ។
គុណសម្បត្តិ	(គុន -ស័ម -ប័ត) ន. ការបរិបូណ៌ដោយសេចក្ដីល្អ សេចក្ដីបរិសុទ្ធ : មនុស្សនេះមានគុណសម្បត្តិគួរឱ្យសរសើរ ។
គុម្ព	(គុំ) ន. ពួក ប្រជុំដើមឈើ ឬដំណាំផ្សេងៗ ។
គោរព	(គោ-រប់) កិ. ប្រតិបត្តិតាម យកចិត្តទុកដាក់ ឱនលំទោន ។
គ្រូបាអាចារ្យ	(គ្រូ-បា-អា-ចា) ន. គ្រូឧបជ្ឈាយ៍ ។

ច

ចង្ហាន់	(ចង់-ហាន់) ន. អាហារសម្រាប់ព្រះសង្ឃ ។
ចម្រាញ់	(ចំ-រ៉ាញ់) កិ. រំងាស់ សំរេងឱ្យដាច់ទឹក : ចម្រាញ់យកប្រេង ។
ចរា ចរណ៍	(ចៈ-រ៉ា-ច) ន. ការដើរទៅមក ដំណើរតាមផ្លូវសាធារណៈ ។
ចរិត	(ចៈ-រិត) ន. ការប្រព្រឹត្តិ កិរិយា មារយាទ ឬកពា បែបបទ : ចរិតល្អ ។
ចរិយាសម្បត្តិ	(ចៈ-រិ-យ៉ា-សំ-ប័ត) ន. ការបរិបូណ៌ដោយការប្រព្រឹត្តល្អ ។
ចលនា	(ចៈ-ល័ៈ-ន៉ា) ន. ការមិនតាំងនៅស្ងៀម ដំណើររវើកជានិច្ច ។
ចីវរ	(ចី-វ) ន. គ្រឿងស្លៀកដណ្ដប់សម្រាប់អ្នកបួសក្នុងពុទ្ធសាសនា ។

ញ

ញាណ	(ញាន) ន. សេចក្ដីដឹង ប្រាជ្ញា ។
ញាតកា	(ញា-តៈ-កា) ន. ពួកញាតិ ។
ញាតិ	(ញាត) ន. អ្នកដែលរួមខ្សែលោហិតជាមួយគ្នាខាងម្ដាយ ឬខាងឪពុក ។

ញ៉ាំង	អា និ. ប្រើ , បង្គាប់ : គ្រូញ៉ាំងសិស្សឱ្យរៀន , ញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ។

ត

តន្ត្រី	(ដន់-ត្រី) *ន.* គ្រឿងភ្លេងខ្សែ គ្រឿងភ្លេងដេញ ដំ ផ្លុំ កូត : ប្រគំតន្ត្រី ។
តួអង្គ	(តួ-អង់) *ន.* មនុស្ស សត្វ រុក្ខជាតិដែលមានសកម្មភាពនៅក្នុងរឿង ។
ត្រៃសរណគមន៍	(ត្រៃ-សៈ-រៈ-ណៈ-គំ) *ន.* ការដល់នូវ ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ទាំង៣ ជាទីរឭក ឬ ជាទីពឹង គឺជឿព្រះរត្នត្រ័យទាំង៣នេះស៊ប់ថា ជាទីរឭក ឬជាទីពឹងដ៏ប្រសើរបំផុត ។

ថ

ថវិកា	(ថៈ-វិ -កា) *ន.* បញ្ជីដែលគ្រោង ឬកត់ត្រានូវប្រាក់ចំណូល និងចំណាយរៀងរាល់ឆ្នាំ , ប្រៀបដូចជាថង់សម្រាប់ដាក់ប្រាក់ លុយ ។
ថ្លៃថ្នូរ	*គុ.* មានតម្លៃគួរលើកសរសើរ គួររាប់អាន : មនុស្សនេះ ឬកថ្លៃថ្នូរណាស់ ។

ទ

ទស្សនៈ	(ទ័ស-សៈ-ន៉ៈ) *ន.* ដំណើរយល់ឃើញ ការឃើញ ។
ទាសី	*ន.* ខ្ញុំស្រី ខ្ញុំបម្រើស្រី ។
ទិដ្ឋភាព	(ទិត-ថៈ-ភាប) *ន.* ភាពនៃអ្វីៗដែលគេបានឃើញ បានជួបប្រទះមកហើយ ។
ទុយមុយ	*គុ.* ដែលមួយៗ យឺតៗ ភ្លឹះៗ មិនសូវនិយាយស្តី ។
ទូន្មាន	(ទូន- មាន) *កិ.* អប់រំ ប្រៀនប្រដៅ ណែនាំ ។
ទេសនា	(ទេសៈ-ន៉ា) *ន.* ការសម្តែងធម៌(ដូចគ្នានឹងទេសន៍ដែរ) ។
ទោសា	*ន.* កំហឹង ។
ទំនៀមទម្លាប់	*ន.* ប្រពៃណី បែបបទ សណ្តាប់ធ្នាប់ដែលធ្លាប់អនុវត្តតៗគ្នាមក ។
ទោស័ក	*ន.* ស័កទី២នៃឆ្នាំ ក្នុងចំនួនស័កឆ្នាំទាំងដប់ ។
ទ្រព្យ	(ទ្រ័ប) *ន.* វត្ថុ ធនធាន សម្បត្តិ ។
ទ្រិស្តី	(ទ្រិស-ស្តី ជើងដ) *ន.* ការយល់ឃើញដោយគំនិត ប្រាជ្ញា យោបល់ គោលការណ៍ដែលពន្យល់ចង្អុលប្រាប់ដំណើរទំនងនៃកិច្ចការទាំងពួងដែលត្រូវធ្វើយ៉ាងណាៗ ។

ធ

ធនធាន	(ធន់-ធាន) *ន.* សម្បត្តិទ្រព្យរបស់ផ្សេងៗដែលគង់នៅ ។
ធនាគារ	(ធៈ-នា-គា) *ន.* ឃ្លាំងប្រាក់ ឃ្លាំងដាក់ទ្រព្យ កន្លែងផ្ញើប្រាក់ ។

ធនាគារឥណទាន	(ធៈ-នា-គា-អិ-ណៈ-ទាន) *ន.* ធនាគារឱ្យខ្ចីប្រាក់ ។
ធាតុ	(ធាត) *ន.* សភាវៈ ឬធម្មជាតិទ្រទ្រង់ខ្លួនឯង មានទឹក ដី ភ្លើង ខ្យល់ ។ អាការ : ក្នុងខ្លួនមានសក់ ធ្មេញ សាច់ ឈាមជាដើម ។
ធុរៈ	*ន.* ការរវល់ ដំណើរជំពាក់ដោយកិច្ចការ : ខ្ញុំទៅមិនបានដោយមានធុរៈ ។

ន

នគរបាល	(ន - គ - បាល) *ន.* អ្នករក្សានគរ ប៉ូលីស ។
ន័យ	*ន.* ការណែនាំ សេចក្តីពន្យល់ ហេតុ ទំនង លំនាំ ។
នាគ	(នាក) *កិ.* កូនប្រុសដែលមានសេចក្តីធុញទ្រាន់ចំពោះការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មានចិត្តជ្រះថ្លាចូលទៅសូមបួសក្នុងសំណាក់សាសនា ។
និព្វាន	(និប-ពាន) *ន.* ឈ្មោះធម្មជាតិ ឬចិត្តដែលចេញផុតស្រឡះ ចាកតណ្ហា ទាក់ឆ្វាក់នៅក្នុងសន្តានចិត្ត ។
និមន្ត	(និ-មន់) *កិ.* អញ្ជើញ សូមឱ្យទៅ សូមឱ្យមក : និមន្តព្រះសង្ឃ ។
និស្ស័យ	(និស-សៃ) *ន.* ដំណើរ ឬគុណសម្បត្តិដែលមានពីកំណើតស្រាប់ : គាត់មាននិស្ស័យខាងវង់ភ្លេង ។
និស្សិត	(និស-សិត) *ន.* អ្នករៀនដែលនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងនៃគ្រូ ។

ប

បង្សុកូល	(ប័ង-សុ-កូល) *ន.* ឈ្មោះពិធីម្យ៉ាងក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលគេនិមន្តព្រះសង្ឃឱ្យចាប់កាន់អំបោះ ឬផ្ទាំងសំពត់ដែលតភ្ជាប់ពីសាកសព ឬអដ្ឋិធាតុរួចទាញយកមកប្រើប្រាស់តាមពុទ្ធានុញ្ញាត ។
បីបាច់	*កិ.* ថែរក្សាដោយយកចិត្តទុកដាក់ ។ បីបាច់រក្សា ថែរក្សាដោយការចាំបាច់ ។
ប័ណ្ណធនាគារ	(ប័ន-ធៈ-នា- គា) *ន.* លិខិត ឬប័ណ្ណ (កាត)សម្រាប់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិដែលមានរបស់ដាក់ក្នុងធនាគារ ។
បទបញ្ញត្តិ	(បត់-ប័ញ-ញាត់) *ន.* សេចក្តីហាមប្រាម បម្រាប់ សេចក្តីដែលគេតែងតាំង ឬរៀបចំ ។
បច្ច័យ	(ប៉ុច -ចៃ) *ន.* គ្រឿងអាស្រ័យសម្រាប់បព្វជិត ។ ហេតុដែលនាំឱ្យផលប្រព្រឹត្តទៅ ។
បច្ចេកទេស	(ប៉ុច-ចេកៈ-ទេស) *ន.* ចំណេះពិសេសជាចំណែកមួយផ្សេង ដោយឡែកខាងសិល្បៈ ឬខាងមុខវិជ្ជាណាមួយយ៉ាងស្ទាត់ជំនាញ ។

បរិភោគ	(ប-រិ-ភោគ)***ន.*** ការចម្អែតអាត្មា ។
បារម្ភ	(បា-រ៉ម់) ***ន.*** ដំណើរនឹកថប់ ឬនឹកព្រួយជាមុន ការភ័យខ្លាចមិនដឹងមុខ ។
បរិសុទ្ធ	(ប-រិ-សុត) ***គុ.*** ដែលស្អាត ឥតសៅហ្មង : ចិត្តបរិសុទ្ធ ។
បាយសី	***ន.*** កំណាត់ដើមចេកមានជើងដោតបញ្ឈរ មានរមូរស្លឹកចេកសណ្ឋានម្រាមដៃដោតជាថ្នាក់ៗមាន ៣ ថ្នាក់ ៥ ថ្នាក់ ៧ ថ្នាក់ ៩ ថ្នាក់ មានដោតផ្កាលាយចម្រុះ មានដាក់បាយព្រលឹង ឬលាជ ។
បិណ្ឌ	(បិន) ***ន.*** ការប្រមូលឱ្យមូល ឬពូតឱ្យជាដុំ ។ (ខ្មែរយើងប្រើពាក្យនេះជាឈ្មោះនៃវិធីធ្វើទានមួយយ៉ាង) ។
បិតា	(បិ-ដា) ***ន.*** ឪពុក ។
បុត្រ	(បុត) ***ន.*** កូនប្រុស ។
បុរាណ	(បុ-រ៉ាន) ***គុ.*** ចាស់ ដែលកើតមានមុន ដែលមានយូរហើយ ។
បរិក្ខារ	(ប ឬ ប៉ះ -រិក -ខា) ***ន.*** គ្រឿងប្រដាប់ , គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ។
បូជា	***កិ.*** ថ្វាយ ជូន : សូមបូជាកម្រងផ្កានេះចំពោះព្រះរតនត្រ័យ , ដុត : បូជាសព ។
ប្រការ	***ន.*** វិធី បែប ប្រភេទ ។
ប្រគេន	***កិ.*** លើកឱ្យដល់ដៃព្រះសង្ឃ ។
ប្រតិបត្តិ	(ប្រះ-តិ-ប័ត) ***ន.*** ការប្រព្រឹត្តិ ការធ្វើតាម ។
ប្រទក្សិណ	(ប្រ-ទ័ក-សិន) ***កិ.*** ការសម្តែងសេចក្តីគោរព ឬសេចក្តីស្រឡាញ់ដោយដើរព័ទ្ធជុំវិញបុគ្គល ឬវត្ថុអ្វីៗឱ្យបុគ្គល ឬវត្ថុនោះនៅខាងស្តាំ ដៃ ។
ប្រផ្នូល	***ន.*** ហេតុដែលបណ្តាលឱ្យឃើញមុន ហេតុភេទដែលដឹងដោយបួល ឬផ្សង ។
ប្រពៃណី	(ប្រ-ពៃ-នី) ***ន.*** ទំនៀមទម្លាប់ដែលប្រជាជនក្នុងប្រទេសនិយមអនុវត្ត ។
ប្រាថ្នា	***ន.*** ការតាំងបំណង ការផ្តង ឬតាំងសូមសំណូម សូមឱ្យបាន សម្រេចដូចបំណង : មាន ប្រាថ្នា តាមប្រាថ្នា បានសម្រេចដូចប្រាថ្នា ។
ប្រមាថ	(ប្រ-ម៉ាត) ***កិ.*** បៀតបៀន មើលងាយ ។
ប្រសូត	***កិ.*** សម្រាលកូន ឆ្លងទន្លេ ។
ប្រារព្ធ	(ប្រា-រប់) ***ន.*** តាំងផ្តើម ផ្តួចផ្តើម ផ្តងជាមុន គិតដល់ ។

ផ

ផ្លាក	ន. ប្រដាប់ធ្វើពីបន្ទះឈើ លោហៈ ឬក្រដាសរឹងសម្រាប់ធ្វើជាសញ្ញាសម្គាល់ ធ្វើជាយីហោជាដើម : ផ្លាកយីហោ ។

ព

ពង្ស	(ពង់) *ន.* វង្ស ត្រកូល ពូជ អម្បូរ ។
ពណ៌នា	(ព័រ-ណះ-នា) *កិ.* ពោលរៀបរាប់ អធិប្បាយសេចក្ដី ។
ព័ទ្ធ	(ព័ត) *កិ.* ចោមជុំវិញ ចោមស្ទាក់ជុំវិញមិនឱ្យផ្លូវចេញរួច : ព័ទ្ធចោរ វល្លិព័ទ្ធដើមឈើ ។
ពន់ប្រមាណ	(ពន់-ប្រ-ម៉ាន) *គុ.* ហួសប្រមាណ ។
ពន្លះ	*កិ.* អារលះកាត់ឱ្យដាច់ចេញដោយឡែកពីគ្នា គឺអារលះស្បែកចេញពីសាច់ ឬយកសាច់ចេញពីឆ្អឹង : ពន្លះស្បែក ពន្លះសាច់ ។
ពពិល	*ន.* ប្រដាប់ធ្វើដោយលោហជាតិ មានសណ្ឋានស្រដៀងនឹងស្លឹកពោធិ៍ សម្រាប់បិទទៀនអុជកាន់បន្តគ្នា បង្វិលបក់ផ្សែងចូលជុំវិញមនុស្ស ឬរបស់អ្វីដើម្បីឱ្យកើតស្រីសួស្ដី ។
ពុទ្ធសករាជ	(ពុត-សះ-កះ-រ៉ាច) *ន.* ចំនួនថ្ងៃខែឆ្នាំរាប់តាំងពីក្រោយថ្ងៃដែលព្រះពុទ្ធចូលបរិនិព្វានទៅបានមួយថ្ងៃរៀងមក ។
ពានា	*កិ.* យកសំពត់គ្របដណ្ដប់ព័ទ្ធនៀងស្នាម្ខាង ។
ពាលា	*គុ.* មិនល្អ អាក្រក់ ។
ពិចារណា	(ពិ-ចា-រ៉ះ-ណា) *កិ.* ត្រិះរិះ រំពឹង គិតគ្នេរ : ធ្វើការពិចារណា ។
ពិនិត្យ	(ពិ-និត) *កិ.* ពិចារណា សង្កេតមើលដោយល្អិតល្អ ។
ពិភាក្សា	(ពិ-ភាក-សា) *កិ.* ជជែក ពិគ្រោះគ្នា ប្រឹក្សាគ្នា ។
ពិសា	*កិ.* (ពាក្យគួរសម) ហូប បរិភោគ ស៊ី ។
ពុត	*ន.* កិច្ចកលមាយា បង្វែងដំណើរឱ្យឃ្លាតចាកសេចក្ដីពិត : មានពុត ធ្វើពុត ។
ពេចន៍	(ពេច) *ន.* ពាក្យ សម្ដី : ពាក្យពេចន៍ ។
ព្យាបាល	*កិ.* រក្សាជំងឺ ទ្រាំជំងឺ ។
ព្រហ្មគីតិ	(ព្រំ-មះ-គីតិ ឬ គីត) *ន.* ឈ្មោះកាព្យមួយយ៉ាងក្នុងមួយវគ្គមានបួនឃ្លា ត្រង់ឃ្លាទី១ និងទី៣មាន៥ព្យាង្គ ឃ្លាទី២ និងឃ្លាទី៤មាន៦ព្យាង្គ ។

ព្រឹត្តិការណ៍	(ព្រឹត-តិ-កា) *ន.* ហេតុ ឬដំណើរដែលតែងកើតមានជាធម្មតា : ថ្ងៃនេះ មានព្រឹត្តិការណ៍ប្លែកៗ ។

ព្រះត្រៃបិដក	(ព្រះ-ត្រៃ-បិ-ដក់)*ន.* ប្រជុំនៃព្រះធម៌ក្នុងពុទ្ធសាសនាដែលចែកចេញជាបីផ្នែក គឺព្រះសូត្រ ព្រះវិន័យ និងព្រះអភិធម្ម ។
ព្រះបរិត្ត	(ព្រះ-ប៉ះ-រិត) *ន.* ធម៌សម្រាប់ការពារសេចក្ដីអន្តរាយ ។
ព្រាហ្មណ៍	(ព្រាម) *ន.* មនុស្សដែលកំណត់តាមលទ្ធិបុរាណពីព្រេងនាយ ថាមានពូជ ដើមកើតអំពីព្រះឧស្ឋព្រហ្ម ។

ភ

ភរិយា	(ភៈ-រិ-យា) *ន.* ប្រពន្ធ ។
ភោជនាហារ	(ភោជៈ-នា-ហា) *ន.* អាហារសម្រាប់បរិភោគ ។
ភ្វា	*គុ.* ពុំងា ប្រសើរ ថ្លៃថ្លា ជាទីស្រឡាញ់ ។

ម

មច្ឆជាតិ	(ម័ច-ឆៈ-ជាត) *ន.* ពួកត្រីទាំងពួង ។
មតិ	(មៈ-តិ) *ន.* គំនិត យោបល់ ។
មធ្យោបាយ	(ម័ត-ធ្យោ-បាយ) *ន.* ឧបាយជាកណ្ដាល ដំណើរទំនងដ៏ល្មមគួរសម គួរសម្រាប់ធ្វើកិច្ចការឱ្យបានសម្រេចតាមបំណង ។
មនសិការ	(មៈ-នៈ-សិការ៉ៈ-ប-កា) *ន.* ដំណើរយកចិត្តទុកដាក់ ។
មនុស្សធម៌	(មៈ-នុស-សៈ-ធ័រ) ន. ច្បាប់សម្រាប់ប្រដៅពួកមនុស្ស ឱ្យប្រព្រឹត្តសុចរិត ។
មរណកាល	(មៈ-រៈ-ណៈ-កាល) *ន.* ស្លាប់ ឬសេចក្ដីស្លាប់ ។
មាតា	(មា-ដា) *ន.* ម្ដាយ ម៉ែ ។
មាតុភូមិ	(មាតុ-ភូម) *ន.* ស្រុកកំណើត ប្រទេសកំណើត ។
មិគសិរ	(មិគៈ-សេ) *ន.* ឈ្មោះខែទី១ នៃចន្ទគតិ មាន២៩ថ្ងៃ ។
មុសា	*គុ.* ឬ *គុ.កិ.* ដែលកុហក មិនពិត ខុស ទទេ ។
មេគង្គ	(មេ-គង់) *ន.* មេទឹក មហានទីឈ្មោះទន្លេដែលមានប្រភពចេញពីទីបេត៍ ដែលហូរឆ្លងកាត់ប្រទេសចិន មីយ៉ានម៉ា ថៃ ឡាវ កម្ពុជា និងវៀតណាម ។

មោហោ	ន. អវិជ្ជា សេចក្ដីវង្វេង សេចក្ដីល្ងង់ ឬភ័ន្តស្មារតីមិនយល់ការណ៍ពិតមិនស្គាល់ខុសត្រូវ ។
មោះមៃ	ន. ការទាស់ហេតុ ទាស់ដំណើរ សេចក្ដីហ្មងឆ្គង សេចក្ដីខុសឆ្គង ។

យ

យុត្តិធម៌	(យុត -តិ -ធ័រ) ន. សេចក្ដីទៀងត្រង់ មិនលម្អៀង ។

រ

រថ	(រត់) ន. រទេះទឹមសេះ ។
រន្ធ	(រន់) ន. រូង ប្រហោង រូងទាល់ ។
រន្ធត់	(រន់-ធត់)គុ. ដែលភ័យស្លុត ។
រម្យទម	(រំ -ទំ) គុ. ស្រគត់ស្រគំ ដែលសុភាពរាបសា ។
រាជរដ្ឋាភិបាល	(រាច-រ័ត-ថា-ភិ-បាល)ន. រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជា ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋដែលទាក់ទងដោយព្រះមហាក្សត្រិយ៍ ។
រាយការណ៍	(រាយ-កា) កិ. ថ្លែងរៀបរាប់សេចក្ដីតាមដំណើរ ឬតាមកិច្ចការ ។
រុក្ខទេវតា	(រុក -ខៈ -ទេវៈ -ដា) ន. ទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើដើមឈើ ។
រូបសម្បត្តិ	(រូប -សំ-ប័ត) ន. ដំណើរមានរូបសមរម្យ មានរូបល្អ ។
រេល	គុ. ជ្រុលជ្រាលអំពីគំនរ រណែល ទ្រេល ។
រ៉ែ	ន. លោហធាតុផ្សេងៗ កើតនៅក្នុងដីដែលជីកគាស់យកមករម្លាយសម្រាំងយកតែសាច់បានជាលោហជាតិតាមកំណើតដើម : រ៉ែសំណ រ៉ែស្ពាន់ រ៉ែដែក ។ល ។
រោច	ន. ថ្ងៃខាងរនោចនៃខែចន្ទគតិ គឺថ្ងៃដែលមានពន្លឺព្រះចន្ទ្រថយចុះដូចគេចាប់រោច ។

ល

លទ្ធភាព	(ល៉ុត -ធៈ -ភាប) ន. ភាពនៃអ្វីៗដែលបានសម្រេចហើយ ភាពដែលអាចធ្វើកើត ។
លិខិត	ន. សំបុត្រ ។
លិខិតឆ្លងដែន	ន. លិខិតផ្ដល់ឱ្យអ្នកដំណើរឆ្លងប្រទេសនីមួយៗ ។
លើសលប់	គុ.កិ. លើសហួសកំណត់ ហួសប្រមាណ ។
លោកា	ន. លោកទាំងឡាយ ។

លំនៅដ្ឋាន	(លំ - នៅ - ឋាន) *ន.* ផ្ទះ ។
ល្បាក់	*ន.* ថ្នាក់ដែលបាក់របេះ ឬដែលមានសណ្ឋានដូចគេលាក់ ឬដូចជាបាក់ ។ ស្ថានដីដែលមានទម្រង់ដូចគេលាក់ ភាគច្រើនមានទឹកហូរធ្លាក់ចេញពីកន្លែងនោះ ។

វ

វង្ស	(វង់) *ន.* ពូជ ត្រកូល ក្រសែ តំណត្រកូល ។
វចនានុក្រម	(វៈ -ចៈ -ន៉ា -នុ -ក្រំ) *ន.* កម្រងពាក្យដែលគេរៀបពាក្យលំដាប់អក្សរ និងមានការពន្យល់ន័យពាក្យទាំងនោះ ។
វ័ធ	(វាត់) *កិ.* ដួសន្កិះខ្លាំងដោយចុងស្នែង : ក្របីវ័ធ ។
វន្ទា	(វ័ន -ទា) *កិ.* ថ្វាយបង្គំ សំពះ គំនាប់ ។
វន្ទិយ៍	(វ័ន -ទី) *កិ.* ថ្វាយបង្គំ សំពះ គំនាប់ ។
វាចា	*ន.* សម្តី ។
វារី	*ន.* ទឹក ។
វិចិត្រ	(វិ -ចិត) *គុ.* ល្អ ល្អប្លែក ។
វិជ្ជាជីវៈ	(វិច -ជា -ជី -វៈ) *ន.* មុខតំណែង មុខការរបរសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិត ។
វិញ្ញាណក្ខន្ធ	(វិញ -ញាន -ណ័ក -ខ័ន) *ន.* កងវិញ្ញាណដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងខន្ធ៥ ។
វិន័យ	(វិ -នៃ) *ន.* ច្បាប់ដឹកនាំទៅរកផ្លូវល្អ ។
វិនាស	*កិ.* ខូចបង់ ខូចខាត បាត់បង់ ។
វេទនា	(វេ -ទៈ -នា) *ន.* ការទទួលអារម្មណ៍ជាទុក្ខ ។
វេរ	(វេ) *កិ.* ប្រគល់ ឬប្រគេនអ្វីៗចំពោះមនុស្សណាម្នាក់ ឬចំពោះព្រះសង្ឃ ។

ស

សង្ខារ	(សង់ -ខា) *ន.* ជីវិត គំនិត អ្វីៗទាំងពួងក្នុងលោក ។
សង្គម	(សង់ -គំ) *ន.* ការប្រជុំគ្នា ការប្រមូលរួបរួមផ្តុំមនុស្ស ។
សច្ចៈ	(ស័ច -ចៈ) *ន.* សេចក្តីពិត ដំណើរទៀង ទៀងទាត់ ។
សច្ចធម៌	(ស័ច -ចៈ -ធ័រ) *ន.* ធម៌ដែលមានពិត ធម៌ដែលកើតឡើងពិត ។

សញ្ជាតិ	(ស័ញ - ជាត) *ន.* កន្លែងដែលកើត ស្រុកកំណើត ឫសគល់កំណើត ដើមកំណើត ។
សញ្ជឹង	*កិ.វិ.* ទ្រឹងសញ្ជឹងគិតដោយអាការក្រៀមក្រំ ។
សទ្ធា	(ស័ត - ធា) *ន.* ជំនឿ ។
សន្ដាន	(សន់ - ដាន) *ន.* ពូជពង្ស វង្សត្រកូល ។
សន្តិភាព	(សន់ - តិ - ភាប) *ន.* ភាពឬដំណើរស្ងប់ សាន្តត្រាណ ដំណើរសះជានិងគ្នា ។

សប្បុរស	(សប់-បុ-រឹស់)*គុ.* ល្អ ប្រសើរ ត្រឹមត្រូវ ។
សប្បុរសជន	(សប់-បុ-រឹស-ជន់)*ន.* អ្នកមិនធ្វើអំពើអាក្រក់ដោយកាយ វាចា ចិត្ត អ្នកត្រឹមត្រូវ ។
សព	(សប់) *ន.* រូបបុគ្គលដែលស្លាប់ ខ្មោចស្រស់ សាកសព : តម្កល់សព បុណ្យសព ។
សមណគោតម	(សះ-មះ-ណះ-កោត-ដំ) *ន.* ព្រះបរមនាមរបស់ព្រះសក្យមុនីសម្ពុទ្ធ ។
សមរម្យ	(សំ - រំ) *កិ.វិ.* ដែលត្រូវបែប ត្រូវយ៉ាង មិនទាស់ភ្នែក ។
សមាជិក	(សះ-ម៉ា - ជិក) *ន.* អ្នកដែលមានអំណាចចូលកាន់ទីប្រជុំបាន អ្នកចូលរួមក្នុងអង្គការនយោបាយសមាគម គ្រួសារ ។
សម្ព័ន្ធ	(សំ- ពាន់) *ន.* ការចងភ្ជាប់គ្នា ការតភ្ជាប់គ្នា ដំណើរទាក់ទងរកគ្នា ។
សម្រក	(សំ - រ៉ក) *ន.* រដូវទឹកស្រក ។
សហាគមន៍	(សះ-ហះ- គំ) *ន.* ប្រជុំភូមិ ឬតំបន់អ្នកស្រុកប្រកបរបរចូលគ្នា ។
សហាយ	(សះ-ហាយ) *ន.* បុរសស្ត្រីដែលខូចកាចនឹងគ្នា ។
សាមគ្គី	(សា - ម៉ុក - គី) *ន.* សេចក្ដីព្រមព្រៀង សេចក្ដីព្រមព្រីសជាមួយគ្នា ដំណើរស្រុះគ្នា ។
សាសនា	(សា - ស្ណា) *ន.* ពាក្យប្រៀនប្រដៅ ការប្រៀនប្រដៅ ។
សិក្សា	(សិក - សា) *ន.* ការរៀនសូត្រ ។
សិទ្ធិ	(សិត - ធិ) *ន.* អំណាច ការសម្រេច មុខការដែលត្រូវសម្រេចលើខ្លួន ។
សីលធម៌	(សិល- លះ ធ័រ)*គុ.* ដំបូន្មានដែលនាំឱ្យវៀរចាកអំពើអាក្រក់ហើយឱ្យប្រព្រឹត្តតែអំពើល្អ ។
សីល១០	(សិល- ដប់) *ន.* សីលសម្រាប់សមណេរនិងគ្រហស្ថ ។
សិរី	(សិ-រ៉ី)*ន.* មង្គល សួស្ដី សេចក្ដីសុខ ។
សុចរិត	(សុ- ចះ- រិត) *ន.* ការប្រព្រឹត្តិល្អ ការធ្វើត្រឹមត្រូវ ។
សុជីវធម៌	(សុ - ជី - វះ - ធម៌) *ន.* ការរស់នៅដោយល្អ ។

សុភមង្គល	(សុ -ភៈ -មង់ - គល់) *ន.* សេចក្ដីសុខទាំងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត ។
សេដ្ឋកិច្ច	(សេត-ថៈ-កិច)*ន.* មុខរបរដ៏ឧត្ដម មុខការរបរដែលមានប្រយោជន៍ដ៏សំខាន់ក្នុងប្រទេសនីមួយៗ : សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។
សេព	(សែប) *ន.* ផឹក ប្រើប្រាស់ ប្រព្រឹត្ត ។
សេពគប់	(សែប - គប់) *កិ.* រាប់រកយកជាគ្នា ។
សោភ័ណ	(សោ-ភន់)*គុ.* ល្អ ហ្មត់ហ្មង ប្រសើរ ។

សោមនស្ស	(សោមៈ -ន័ស) *ន.* សេចក្ដីសប្បាយចិត្ត ។
ស្ដុកស្ដម្ភ	(ស្ដុក- ស្ដំ) *គុ.* មាំមួន បរិបូណ៌ មានច្រើន ។
ស្មារតី	(ស្មា - រ - ដី) *ន.* សេចក្ដីនឹកឃើញ ការចាំបាន ការរឭកឃើញមិនភ្លេច ។
ស្មោះសរ	(ស្មោះ- ស)*ន.* សេចក្ដីរីករាយរាក់ទាក់ សេចក្ដីរួសរាយ សាទរ ។
ស្លាក	*ន.* សំបុត្រជាកំណត់តូចៗ ជាគ្រឿងសម្គាល់ឈ្មោះជាដើម : សរសេរស្លាក បិទស្លាកជាសម្គាល់ ។

ហ

ហេតុការណ៍	(ហែត - កា) *ន.* ការ ឬដំណើរប្រព្រឹត្តទៅ ដំណើរ ឬរឿងដែលកើតឡើង ។
ហ្មងសៅ	(ម៉ង - សៅ) *កិ.* មានមន្ទិល មិនបរិសុទ្ធ ។

ឡ

ឡូ	*ន.* ចំណែកផ្សេងៗក្នុងការបែងចែក ឬចំនួនផ្សេងដែលបែងចេញជាភាគ : ដីមួយឡូ ផ្លែឈើមួយឡូ ។

អ

អគារសិក្សា	(អៈ - គា - សិក - សា) *ន.* សាលារៀន ។

អង្គការ	(អង់ - កា) *ន.* បែបផែនរបៀបរៀបចំកិច្ចការដែលរដ្ឋ ឬក្រុមរាជការណាមួយបង្កើតឡើង ដើម្បីប្រព្រឹត្តទៅកាន់សេចក្តីចម្រើន ទីកន្លែងចាត់ការធំៗ ។
អត្ថន័យ	(អ័ត - ថៈ - នៃ) *ន.* ការពន្យល់ សេចក្តី ការរៀបរាប់លក្ខណៈនៃវត្ថុផ្សេងៗ ។
អធិកអធម	(អៈ - ធិក - អៈ - ធំ) *គុ.* ហ៊ឹកហ៊ាក់ ក្រៃលែង លើសលន់ រុងរឿង ។
អធ្យាស្រ័យ	(អ័ត - ធ្យា - ស្រៃ) *ន.* បំណង ចំណងចិត្ត ។
អនាគត	(អៈ - ន៉ា - គត់) *ន.* ពេលខាងមុខ ។
អលង្ការ	(អៈ - លុង់ - កា) *ន.* គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់តុបតែងខ្លួន (មានចិញ្ចៀន ខ្សែដៃ កងដៃ) ។
អលជ្ជី	(អា - ល័ច - ជី) *គុ.* ដែលឥតខ្មាស ។
អាកប្បកិរិយា	(អា - ក័ប - ប៉ៈ - កិ - រិ - យ៉ា) *ន.* អាការនៃរាងកាយ ដំណើរ ឬលំនាំរាងកាយ ឬឫកពា ។
អាការ	(អា- កា- រ៉ៈ ឬអាការ) *ន.* គ្រឿងសម្គាល់ លក្ខណៈជាគ្រឿងសម្គាល់ ។
អាចារ្យ	(អា - ចា) *ន.* អ្នកប្រដៅ អ្នកប្រព្រឹត្តល្អ អ្នកកាន់ត្រឹមត្រូវ ។
អាជីព	(អា - ជីប) *ន.* ការចិញ្ចឹមជីវិត ដំណើរធ្វើការរបរចិញ្ចឹមជីវិត មុខរបរ ។

អាណិកជន	(អាណិក - កៈ - ជន់) *ន.* ជនជាតិមួយដែលទៅរស់នៅប្រទេសផ្សេងទៀត ហើយចូលសញ្ជាតិជនជាតិនេះ ។
អាត្មា	*ន.* ខ្លួន : រកស៊ីចិញ្ចឹមអាត្មា ។
អាពាហ៍ពិពាហ៍	(អា - ពា - ពិ - ពា) *ន.* ការរៀបការ ពិធីមង្គលការ ។
អារម្មណ៍	(អា - រ៉ម់) *ន.* ការដឹង គ្រឿងតោងនៃចិត្ត គ្រឿងទាក់ទាញ ។
អារាធនា	(អា - រ៉ា - ធៈ - នា) *ន.* ការនិមន្ត ការអញ្ជើញ ។
អាសន្ន	(អា - សន់) *គុ.* ជិត ២. ភ័យអាសន្ន ភ័យជិត គឺហេតុដែលគួរខ្លាចនៅជិតបង្កើយ ។
អាសូរ	*កិ.* អាណិតទន់ចិត្ត អាណិតខ្លោចចិត្ត ។

អ្នកនិពន្ធ	(នាក់ - និ - ពន់) ន. អ្នកតាក់តែង ចងក្រង រៀបរៀង ។
ឥណទាន	(អិ - ណះ - ទាន) ន. ការឱ្យខ្ចី ។
ឥរិយាបថ	(អិ - រ៉ិ - យ៉ា - បត់) ន. ផ្លូវ ឬគន្លងឥរិយា គឺការដើរ ដេក ឈរ អង្គុយ ។
ឧត្តម	(អ៊ុត - ដំ) គុ. ខ្ពង់ខ្ពស់ ល្អ ប្រសើរ ថ្លៃថ្លា ។
ឧបករណ៍	(អ៊ុ - ប៉ះ - ក) ន. គ្រឿងប្រកបផ្សំគ្នា គ្រឿងប្រុង គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ធ្វើការ ។
ឧទ្ទិសកុសល	(អ៊ុត - ទិស - កុ - សល់) កិ. បញ្ចេញវាចាផ្សាយផលជូនដល់អ្នកមានគុណ ឬអ្នកណាម្នាក់ ។
ឧបការី	(អុ - ប៉ះ - ការី) ន. អ្នកទំនុកបម្រុង អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬផ្តុងផ្តើម ។
ឧបជ្ឈាយ៍	(អ៊ុ - ប័ច - ឈា) ន. គ្រូបង្រៀនធម៌ គ្រូបង្រៀនច្បាប់ ។
ឧបត្ថម្ភ	(អ៊ុប៉ុត - ថ័ម) ន. ការទំនុកបម្រុង ការផ្តល់ឱ្យ ការគាំទ្រ ការជួយ ។
ឧបាយ	(អ៊ុ - បាយ) ន. ល្បិច កិច្ចកល កលមាយា ។
ឧបាយកល	(អ៊ុ - បាយ - កល់) ន. ល្បិច កិច្ចកលផ្លូវគំនិត កលមាយា ។
ឧបាសិកា	(អ៊ុ - បា - សិ - កា) ន. គ្រហស្ថស្រី ។
ឧស្ម័ន	(អ៊ុស - ស្មាន់) ន. ចំហាយ ចំហាយក្តៅ ចំហាយភ្លើង កម្សួល ។